

מצוות הדלקת נרות

א. תלמוד בבלי מסכת שבת דף כה עמוד ב
 "רבי ישמעאל אומר [אין מדליקין בעטרן] כו" מאי טעמא? אמר רבא מתוך שריחו רע גזרה שמא יניחנה ויצא. אמר ליה אבבי, ויצא! אמר ליה שאני אומר הדלקת נר בשבת חובה, דאמר רב נחמן בר רב זבדא ואמרי לה אמר רב נחמן בר רבא אמר רב הדלקת נר בשבת חובה.

ב. תלמוד בבלי מסכת שבת דף כג עמוד ב

אמר רב הונא הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים, הזהיר במזוזה זוכה לדירה נאה, הזהיר בציצית זוכה לטלית נאה, הזהיר בקידוש היום זוכה וממלא גרבי יין.

ג. שאילתות, תצוה סד

מאן דבעי למיזבן שרגא וקידושא לשבתא, וליכא בידיה אלא אחד מיניהו, הי מנייהו עדיף? קידושי עדיף דהוה ליה חיובא דאורייתא דכתיב "זכור את יום השבת לקדשו" ואמר רבי זכריהו על היין, אבל נר כבוד בעלמא הוא, או דילמא נר עדיף דאי ליכא נר עדיף לא מיתכיל ליה ולא מישתתי ליה ומענייא שבתא ולא הוי שלום בביתה?...

ד. רמב"ם הלכות שבת פרק ה הלכה ג

המדליק צריך להדליק מבעוד יום קודם שקיעת החמה, ונשים מצוות על דבר זה יותר מן האנשים לפי שהן מצויות בבתיים והן העוסקות במלאכת הבית...

ה. רש"י מסכת שבת דף כה עמוד ב

חובה - כבוד שבת הוא, שאין סעודה חשובה אלא במקום אור כעין ימא, בפרק בתרא דיומא (עה, ב).

ו. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רעג סעיף ז

"א שאין מקדשים אלא לאור הנר, ו"א שאין הקידוש תלוי בנר ואם הוא נהנה בחצר יותר מפני האויר או מפני הזבובים, מקדש בחצר ואוכל שם אף על פי שאינו רואה הנר, שהנרות לעונג נצטוו ולא לצער, והכי מסתברא.

ז. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קא עמוד א

אמר אבבי כי הוינא בי מר כי הוה מקדש אמר לן "טעימו מידי, דילמא אדאזליתו לאושפיזא מתעקרא לכו שרגא ולא מקדש לכו בבית אכילה, ובקידושא דהכא לא נפקיתו דאין קידוש אלא במקום סעודה."

ח. מרדכי מסכת פסחים תוספת מערבי פסחים רמז תריא

אדאזליתו לביתיכו איתעקרא לכו שרגא ובקידושא דהכא לא נפקיתו פ"א כי צריך נר לקידוש. אבל משום סעודה אין חששא כי יכולין לאכול בלא נר:

ט. רש"י מסכת שבת דף כה עמוד ב

הדלקת נר בשבת - שלא היה לו ממה להדליק, ובמקום שאין נר אין שלום, שהולך ונכשל והולך באפילה.

י. שו"ת מהרי"ל סימן נג

תשובה: על הנשים המדליקין בבהכ"נ ומברכין, אם היו מדליקים נרות שלהם או לוקחות נרות לשם כך, ומוסיפין אותם על נרות בבית הכנסת שבלאו הכי [שם], היה קצת נרא' ליישב מנהגא כי אלו הנוספים לידן חשיב לשלום בית, אף על גב דבלאו הכי איכא נרות טובא בבית הכנסת, מידי דהוה ב' וג' בעלי בתים אוכלים במקום אחד, כל אחד מברך על מנורה שלו, אף על פי שיש כבר אורה מרובה. אף על גב שהא"ז גמגם בזה מכל מקום יש מנהגי' הכי. ובעניות דעתי נ"ל ליישב דכל מה דמיתוסף אורה יש ביה שלום בית טפי ושמחה יתירה להנאת אורה בכל זוויות וזוויות, דבכה"ג מדליקין נרות בבית הכנסת ב"ט, אף על גב דשרגא בטיהרא מאי אהניא, וכתב מהר"ם הטעם בתשובה דלא הוה נר של בטלה, דכל מה דמיתוסף נרות נהנה וחשיבה צורך היום ומצותו, ה"נ כל מה דמוסיף אורה חשיב הנאה טפי, וכן בב"ה אי הוה מוסיפין הוה אור טפי ועשוי להאיר.

יא. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רסג סעיף ח

ב' או ג' בעלי בתים אוכלים במקום א', י"א שכל אחד מברך על מנורה שלו, ויש מגמגם בדבר. ונכון ליהזר בספק ברכות ולא יברך אלא אחד. הגה: אבל אנו אין נוהגין כן.

איפה ומה להדליק בבית חוליים?

יב. נשמת אברהם או"ח רסג (ב) (ג) PDF pp. 231-233

נשאל [בת אחות דמהרי"ל סג"ל] על אשה דמישתלה [ששכחה ששגגה] ולא הדליקה נר בשבת, והורה לה [ושאלה מדודה והשיב לה] שתהא זהירה כל ימיה להוסיף על כל נר של מצוה יותר ממה שהיתה רגילה [בשיעורם] עד עתה. ומתי שאירע תעניתה ותתודה אז תתודה ג"כ על עבירה זו, ואם רצונה להרבות תענית על ככה [ולסגף עצמה] להתכפר לה, תבא עליה ברכה.

יד. ב"ח אורח חיים סימן רסג

כתב במהרי"ל "אשה ששכחה פעם אחת להדליק מדלקת כל ימיה ג' נרות." ונראה דהטעם הוא **שבזוה תהא נזהרת מאוד שלא תשכח עוד** שאם תשכח עוד צריכה עוד להוסיף נר בכל פעם שתהא שוכחת וכן נוהגים הנשים. וכתב הרב בהגהות שלחן ערוך (ס"א) ואף על פי שתיקנו שתי נרות כנגד זכור ושמור אפילו הכי אין בהוספת הנר הפסד הכוונה כי יכולין להוסיף על דבר המכוון נגד דבר אחר ובלבד שלא יפחות כמ"ש באשיר"י (סי' ג') ומרדכי במסכת ראש השנה ריש פרק יום טוב (סי' תשכ):

טו. מגן אברהם סימן רסג ס"ק ג

פעם א'. ואם שכחה כמה פעמים צריכה להוסיף בכל פעם, כי הדבר משום הכיר' שתהיה זהירה מכאן ולהבא בכבוד שבת (ב"ח). ומה"ט נ"ל דאם נאנסה ולא הדליקה כגון שהיתה בבית האסורים וכיוצא בה א"צ להוסיף:

טז. באור הלכה סימן רסג סעיף א ד"ה * ששכחה וכו'

* ששכחה וכו' - עיין בפמ"ג דה"ה אם לא שכחה לגמרי רק שחסרה נר אחד ממה שהיתה רגילה מתחלה, ולא נהירא דכל זה הוא רק מנהג והבו דלא לוסף עלה: